

חשיבות מצות תפילין

כתב בפסקי תשובות (סימן כה אות א) מדברי חז"ל ורבותינו ז"ל "מצות עשה מן התורה להניח תפילין בכל יום בימות החול, וכוללת ב' מצוות, אחד לקשור על היד ושנית להניח על הראש, ונכפלה בתורה ארבעה פעמים"

"ומצוה קדושה היא ונשגבה עד מאד יותר מכל מצוות שבתורה, ורמזיה וסודותיה רבים ועמוקים מאד מאד, ובה זוכה האדם להתעטר ולהתפאר בכתר מלכו של עולם ובקשר היחוד והקדושה, ולדמות צורה ליוצרה, שכביכול הקדוש ברוך הוא בכבודו מניח תפילין, ובה נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, והתפילות מתעלים על ידה, ומלאכים ושרפי מעלה הממונים על התפילות מכריזים ואומרים "הבו יקר לדיוקנא דמלכא", והקב"ה משתבח בו ואומר "ראו בריה זו שבראתי בעולמי", והתפילין המה סיבה ועדות והוכחה להשראת השכינה בישראל ועל ידה הגויים ואומות העולם יריאים מישראל".

"וכל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו וציצית בכגדו ומזוזה בפתחו מובטח לו שלא יחטא, ומובטח לו שהוא בן עולם הבא, ואין אש של גהינם שולט בו וכל עוונותיו נמחלים, והוא עניו וירא שמים ואינו נמשך בשחוק ושיחה בטילה ואינו מהרהר מחשבות זרות, ומאריך ימים ושנים, ועליו נאמר חונה מלאך ה' סביב ליריאו ויחלצם, ומקרב הגאולה השלימה".

"והנה אנחנו רואים בני אדם ששלש אלה יעשה להם (תפילין, ציצית, מזוזה) ואינם בטוחים מן החטא ואינם זוכים למעלות הנשגבות, אמנם במי שהם על ראשו לבד ואינו משימם בראשו לשום מחשבתו בהם, הרי הוא כמניחם על הכותל והשלחן וכדומה, ולשון חז"ל (ברכות ו' א) "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' וכו' אלו תפילין שבראש ולא 'שעל הראש', ותפילין צריכין גוף נקי (שבת מ"ט א) גם מפסולת וזוהמת הנפש וחירות משעבוד הגוף והטבע".

לשאת את התפילין בכבוד

וכמו כן מנהג צדיקים להדר לישא בעצמם תיק התפילין ולא נתנוהו למשמש, וכן נהג הגה"ק משינאוא זי"ע שאפילו לאחר גיל גבורות היה נושא תמיד לבדו הטלית והתפילין לביהמ"ד, וכן מנהג שאר צדיקים ואנשי מעשה. ונושאים אותו בדרך כבוד ביד ימין בין אצילי ידיו. שונה מנשיאת שאר משאות כתיקים ומזוודות, וכמ"ש בראשית חכמה שער היראה פט"ו, ולא טוב הדבר שנתחדש לאחרונה תיק לתפילין שמחזיקים אותו בידית אחיזה כעין תיק, זולת אם מוסתר ומכוסה ואין נראה לרבים שתפילין שם - מפי גדולים וצדיקים.

להקדים עטיפת טלית לתפילין

כתב המחבר "אחר שלבש טלית מצוייץ יניח תפילין, שמעלין בקודש" ע"כ והקשה הנודע ביהודה והשאגת אריה, הרי מצוות ציצית היא תדירה יותר מתפילין, שהיא נוהגת גם בשבת ויום טוב, והגמרא בזבחים מסתפקת אם מצוה אחת תדירה ואחת קדושה יותר מה קודם, והגמרא נשארת בספק, אם כן מדוע פסק המחבר שיש להקדים טלית לתפילין. וכתב הביאור הלכה בשם האליה רבה והגר"א שכונת המחבר "שמעלין בקודש שמעלין בקודש" - על האדם קאי שצריך לילך מדרגא לדרגא ולהתעלות בקדושה, כי מתחלה הוא רק מכסה את עצמו בכיסוי של מצוה, וע"י התפילין הוא מקשר את עצמו בקשר היחוד והקדושה" עכ"ל.

אלא שמכל מקום קשה, סוף סוף חז"ל הסתפקו מה קודם. ומבואר בפוסקים שהספק של הגמרא הוא דווקא בשני ענינים נפרדים, מה שאין כן בזה שמצות ציצית ותפילין נעשים על גוף האדם ובחודא מחתא, צריך לילך מדרגה קטנה לדרגה גבוהה יותר, ומתחילה מכסה עצמו בכיסוי מצוה ואח"כ מקשר עצמו בתפילין בקשר היחוד והקדושה. ולפי זה אם אירע לו שום אונס שאינו יכול להתעטף בטלית ולהניח תפילין בזמן אחד, ובהכרח אין באפשרותו לקיים ב' מצוות אלו אלא בזה אחר זה, יש לו להקדים מצוות תפילין קודם לעטיפת הטלית, וכדין כל המקודש מחבירו קודם את חברו.